

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 197/09-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. septembra 2009 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta o sťažnosti Ing. J. P., S., zastúpeného advokátom JUDr. J. H., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 9/2004 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 35/2007 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. J. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 9/2004 p o r u š e n é b o l o .

2. Základné právo Ing. J. P. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 35/2007 porušené bolo.

3. Krajskému súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 9/2004 prikažuje konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

4. Ing. J. P. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Ing. J. P. priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 346,38 € (slovom tristoštyridsaťšesť eur a tridsaťosem centov), ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. J. H., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 197/09-24 z 19. mája 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Ing. J. P., S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 9/2004 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 35/2007.

Porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy vidí sťažovateľ v takto opísanom skutkovom stave:

„Ako sťažovateľ som obžalovaný v trestnej veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach, č. k. 3T 9/04 pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 Tr. zákona vo forme spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zákona.

Obvinenie(...) mi bolo vznesené dňa 9. 10. 1998. Prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I dňa 25. 6. 2004 podal na mňa obžalobu. Uznesením Okresného súdu Košice I, sp. zn. 5 T 76/04 bola trestná vec postúpená na prejednanie Krajskému súdu ako vecne príslušnému. Krajský súd v Košiciach, ktorému bola vec dňa 27. 8. 2004 postúpená podanú obžalobu prejednal a uznesením zo dňa 19. 12. 2005 vyslovil svoju nepríslušnosť na vykonanie konania v predmetnej trestnej veci a spis predložil dňa 5. 4. 2006 Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie sporu o príslušnosť. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Ndt 11/06 bolo rozhodnuté, že príslušným súdom na vykonanie konania na prvom stupni je Krajský súd v Košiciach.

Následne Krajský súd v Košiciach dňa 30. 3. 2007 na neverejnom zasadnutí rozhodol o vrátení trestnej veci krajskému prokurátorovi na došetrenie za účelom odstránenia závažných procesných chýb prípravného konania, ako i objasnenie základných skutkových okolností, bez ktorých nie je možné rozhodnúť na hlavnom pojednávaní. Proti tomuto uzneseniu podal prokurátor sťažnosť, o ktorej doposiaľ Najvyšší súd Slovenskej republiky nerozhodol. (...)

Od začiatku trestného stihania voči mojej osobe do dnešného dňa ubehlo už takmer 10 rokov, a v predmetnom konaní nebolo doposiaľ právoplatne rozhodnuté, rovnako nebolo od podania obžaloby do dnešného dňa vytýčené ani jedno hlavné pojednávanie. (...)

Domnievam sa, že vyššie označené konanie na Krajskom súde v Košiciach je v rozpore s účelom ústavou zaručeného práva na konanie bez zbytočných prietáhov, nakoľko ani po uplynutí neúmerne dlhej doby súd vo veci nerozhodol a neodstránil moju právnu neistotu.

Dňa 22. 4. 2008 som podal sťažnosť predsedovi Krajského súdu na prietahy v konaní, ktorú Krajský súd považoval za nedôvodnú. Rovnako, keďže je predmetná trestná vec za účelom rozhodnutia o sťažnosti prokurátora na Najvyššom súde SR som podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi

Najvyššieho súdu, ktorý v liste zo dňa 3. 6. 2008 uvádza, že prieťahy vo vyššie označenej veci zatiaľ nezistil(...)

Na základe vyššie uvedených skutočností mám za to, že postupom Krajského súdu v Košiciach a Najvyššieho súdu SR t. j. jeho nečinnosťou v konaní došlo k prieťahom v konaní a tým porušeniu môjho základného práva garantovaného Ústavou SR a to práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov navrhujem, aby Ústavný súd na základe vyššie uvedených skutkových a právnych skutočností a vykonaného dokazovania vo veci nálezom rozhodol:

1.) Základné právo sťažovateľa, právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, zaručené ustanovením článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, bolo v konaní vedenom na Krajskom súde Košice pod č. k. 3 T 9/04, porušené.

2.) Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie v sume 300.000,- Sk, ktoré je Krajský súd Košice povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3.) Najvyššiemu súdu SR prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 35/07 konal bez zbytočných prieťahov.

4.) Porušovateľ je povinný sťažovateľovi nahradiť trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. H. do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Podaním doručeným ústavnému súdu 14. mája 2009 sťažovateľ upravil petit svojej sťažnosti takto:

„1.) Základné právo sťažovateľa, právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, zaručené ustanovením článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, bolo v konaní vedenom na Krajskom súde Košice pod č. k. 3 T 9/04, a v konaní vedenom na Najvyššom súde SR porušené.

2.) Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie v suma 300.000,- Sk, ktoré je Krajský súd Košice povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3.) Najvyššiemu súdu SR prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 35/07 konal bez zbytočných prieťahov.

4.) Porušovateľ je povinný sťažovateľovi nahradiť trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. H. do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: za krajský súd jeho predseda listom sp. zn. 1 SprV/605/2009 zo 14. júla 2009, za najvyšší súd jeho podpredsedníčka listom č. k. KP 8/09-60 z 15. júla 2009 a právny zástupca sťažovateľa listom z 30. júla 2009.

2.1 Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení okrem prehľadu procesných úkonov vykonaných v predmetnom konaní uviedol:

„Z(...) prehľadu o jednotlivých procesných úkonoch vykonaných v predmetnej trestnej veci je zrejmé, že v istých časových úsekoch trestné stíhanie je poznamenané prieťahmi v konaní, ktoré ovplyvnil jednak postup krajského súdu, ale na druhej strane aj prekážky na strane účastníkov.

Súhlasíme, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

2.2 Podpredsedníčka najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení uviedla:

„Krajský súd v Košiciach uznesením z 30. marca 2007, sp. zn. 3 T 9/04 rozhodol pri predbežnom prejednaní obžaloby(...), o vrátení predmetnej veci na došetrenie(...)

Proti uvedenému uzneseniu podal sťažnosť prokurátor a na tomto základe bola vec predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie 10. septembra 2007. Najvyšší súd SR o tejto sťažnosti rozhodol uznesením z 30. júla 2008, sp. zn. 1 Tost 35/2007. Spis spolu s vypracovaným rozhodnutím bol vypravený dňa 18. augusta 2008(...)

Sťažnosť obvineného na prieťahy v tejto veci riešil aj predseda Najvyššieho súdu SR, ktorý obvinenému listom z 3. júna 2008 pod číslom Spr 447/08, o. i. oznámil, že trestné veci sa na najvyššom súde vybavujú priebežne podľa poradia nápadu. Konštatoval, že v tejto veci nezistil prieťahy vzhľadom na množstvo prejednávaných vecí v senáte.

Vychádzajúc z uvedených skutočností nepovažujeme dobu, po ktorú sa vec nachádzala na najvyššom súde za neprimerane dlhú. Poukazujeme aj na relatívnu náročnosť problematiky trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., ktorý bol spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zák., účinného do 1. januára

2006, ä to štyrmi skutkami s relatívne vysokou škodou spôsobenou v každom trestnom skutku. Náročnosť problematiky spočívala v preskúmaní veľkého počtu sprostredkovateľských zmlúv a príslušných faktúr.

So zreteľom na tieto skutočnosti navrhujeme, aby Ústavný súd sťažnosť obvineného ako zjavne nedôvodnú odmietol. Zároveň oznamujeme, že súhlasíme s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“

2.3 Právny zástupca sťažovateľa k vyjadreniam krajského súdu a najvyššieho súdu podal toto stanovisko:

„(...) oznamujem, že súhlasíme s upustením od ústneho pojednávania o prijatom návrhu.

K záveru vyjadrenia Krajského súdu v Košiciach č. 1 SprV/605/2009 zo 14. júla 2009 k prietahom v konaní chcem uviesť, že môj klient Ing. J. P. sa v priebehu celého trestného konania zúčastňoval vyšetrovacích úkonov ako aj hlavných pojednávaní a nie je si vedomý, že by prietahy boli zapríčinené prekážkami na jeho strane.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom okresného súdu bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04, I. ÚS 140/06).

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu krajského súdu sp. zn. 3 T 9/2004 ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania:

- 25. jún 2004 – Okresnému súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) bola Okresnou prokuratúrou Košice I (ďalej len „okresná prokuratúra“) podaná obžaloba č. k. 1 Pv 654/01-308 z 23. júna 2004 na sťažovateľa a Ing. J. B. (ďalej len „obžalovaný v 2. rade“) pre trestný čin sprenevery formou spolupáchateľstva, veci bola okresným súdom pridelená sp. zn. 5 T 76/04,
- 1. júl 2004 – okresný súd uznesením sp. zn. 5 T 76/04 rozhodol o postúpení trestnej veci krajskému súdu ako vecne príslušnému,
- 27. august 2004 – spis bol doručený krajskému súdu na ďalšie konanie (sp. zn. 3 T 9/2004),
- 14. október 2004 – Okresný súd Košice II žiadal o zapožičanie spisu,
- 15. október 2004 – krajský súd zapožičal spis Okresnému súdu Košice II,
- 21. október 2004 – spis bol Okresným súdom Košice II vrátený krajskému súdu,
- 21. november 2005 – krajský súd nariadil neverejné zasadnutie na 14. december 2005,
- 13. december 2005 – krajský súd presunul termín neverejného zasadnutia na 19. december 2005,
- 19. december 2005 – krajský súd na neverejnom zasadnutí uznesením č. k. 3 T 9/04-964 vyslovil svoju nepríslušnosť v danej trestnej veci,
- 19. január 2006 – predseda senátu požiadal predsedu krajského súdu o výnimku z lehoty na vyhotovenie rozhodnutia do 30 dní z dôvodu väčšieho počtu pojednávaní a čerpania dovolenky; výnimka bola povolená s tým, že rozhodnutie v uvedenej trestnej veci bude vyhotovené do 27. januára 2006,
- 30. január 2006 – predseda senátu znovu požiadal predsedu krajského súdu o výnimku z lehoty na vyhotovenie rozhodnutia do 30 dní z dôvodu väčšieho počtu pojednávaní a čerpania dovolenky; výnimka bola povolená s tým, že rozhodnutie v uvedenej trestnej veci bude vyhotovené do 27. februára 2006,
- 6. marec 2006 – uznesenie krajského súdu z 19. decembra 2005 bolo doručované účastníkom konania,

- 5. apríl 2006 – spis bol predložený najvyššiemu súdu, ktorý zároveň nariadil neverejné zasadnutie na 25. apríl 2006,
- 25. apríl 2006 – najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Ndt 11/2006 rozhodol o príslušnosti krajského súdu,
- 29. máj 2006 – spis bol vrátený krajskému súdu, ktorý zároveň účastníkom konania doručoval rozhodnutie najvyššieho súdu,
- 5. marec 2007 – krajský súd nariadil neverejné zasadnutie na 30. marec 2007,
- 30. marec 2007 – krajský súd uznesením č. k. 3 T 9/04-984 vrátil trestnú vec sťažovateľa a spol. Krajskej prokuratúre v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“) na došetrenie,
- 18. máj 2007 – predseda senátu požiadal podpredsedu krajského súdu o udelenie výnimky zo zákonom ustanovenej lehoty na vyhotovenie súdneho rozhodnutia vyhláseného 30. marca 2007, ktorá uplynula 17. mája 2007; výnimka bola povolená s tým, že rozhodnutie musí byť vypracované do 1. júna 2007,
- 4. jún 2007 – krajský súd doručoval uznesenie z 30. marca 2007,
- 20. jún 2007 – krajskému súdu bola vrátená poštová zásielka adresovaná sťažovateľovi s poznámkou „Adresát je neznámy“,
- 21. jún 2007 – krajský súd zisťoval v registri obyvateľov trvalý pobyt sťažovateľa a zistil, že sťažovateľ má trvalý pobyt na adrese S. (pôvodná adresa bola K.), zároveň krajský súd doručoval uznesenie z 30. marca 2007 sťažovateľovi na novú adresu,
- 3. júl 2007 – krajská prokuratúra podala sťažnosť proti uzneseniu krajského súdu č. k. 3 T 9/04-984 z 30. marca 2007, ktorým bolo rozhodnuté o vrátení veci na došetrenie, dôvody sťažnosti avizovali predložiť do 16. júla 2007,
- 11. júl 2007 – krajská prokuratúra doplnila sťažnosť o odôvodnenie,
- 12. júl 2007 – krajský súd zaslal odôvodnenie sťažnosti krajskej prokuratúry proti uzneseniu o vrátení veci na došetrenie na vyjadrenie ostatným účastníkom konania,
- 19. júl 2007 – krajskému súdu bola vrátená zásielka adresovaná sťažovateľovi na adresu S. (uznesenie krajského súdu z 30. marca 2007) s poznámkou „Adresát zásielku neprevzal v odbernej lehote“,
- 19. júl 2007 – krajský súd doručoval uznesenie z 30. marca 2007 o vrátení veci na došetrenie a dôvody sťažnosti krajskej prokuratúry proti tomuto uzneseniu na vyjadrenie

sťažovateľovi prostredníctvom Obvodného oddelenia Policajného zboru v Č. (ďalej len „OO PZ Č.“),

- 2. august 2007 – krajský súd doručoval uznesenie z 30. marca 2007 a dôvody sťažnosti krajskej prokuratúry proti tomuto uzneseniu na vyjadrenie sťažovateľovi prostredníctvom Obecného úradu v S.,

- 10. august 2007 – krajskému súdu bola vrátená zásielka adresovaná sťažovateľovi (S.) s odôvodnením sťažnosti krajskej prokuratúry proti uzneseniu o vrátení veci na došetrenie s poznámkou „*Adresát zásielku v odbernej lehote neprevzal*“,

- 23. august 2007 – OO PZ Č. oznámilo krajskému súdu, že zásielka s uznesením z 30. marca 2007 a odôvodnenie sťažnosti krajskej prokuratúry proti tomuto uzneseniu bola sťažovateľovi doručená (zo spisu však nevyplýva, kedy došlo k doručeniu zásielky sťažovateľovi),

- 10. september 2007 – krajský súd predložil spis najvyššiemu súdu na rozhodnutie o sťažnosti krajskej prokuratúry proti uzneseniu z 30. marca 2007 o vrátení veci na došetrenie (pridelená sp. zn. 1 Tost 35/2007),

- 15. október 2007 – Obec S. oznámila krajskému súdu, že zásielku sa sťažovateľovi nepodarilo doručiť,

- 20. máj 2008 – sťažovateľ prostredníctvom obhajcu podal predsedovi najvyššieho súdu sťažnosť na prieťahy v konaní,

- 3. jún 2008 – predseda najvyššieho súdu oznámil obhajcovi sťažovateľa, že prieťahy vo veci sťažovateľa nezistil vzhľadom na množstvo prerokúvaných vecí v senáte,

- 6. jún 2008 – najvyšší súd nariadil neverejné zasadnutie na 30. júl 2008,

- 4. júl 2008 – najvyššiemu súdu bolo doručené podanie poškodených označené ako „*Stížnost na průtahy v soudním řízení kauzy ing. P., ing. B.(...)*“, v ktorom uviedli, že okresnému súdu navrhli „*iný spôsob riešenia kauzy mimo rámec trestného konania*“, preto žiadali, aby najvyšší súd umožnil svojím rozhodnutím takýto postup,

- 16. júl 2008 – najvyššiemu súdu bolo doručené podanie O. M., ktorým oznámil, že sa dištancuje od podania poškodeného Ing. J. K. doručeného najvyššiemu súdu 4. júla 2008, pretože on už nie je spoločníkom ani konateľom poškodenej spoločnosti,

- 30. júl 2008 – najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Tost 35/2007 rozhodnutie krajského súdu z 30. marca 2007 zrušil v celom rozsahu,

- 20. august 2008 – spis bol vrátený krajskému súdu, ktorý zároveň doručoval uznesenie najvyššieho súdu,
- 1. október 2008 – krajský súd nariadil hlavné pojednávanie na 28. november 2008, zároveň vyžiadal odpisy registra trestov sťažovateľa a obžalovaného v 2. rade,
- 6. október 2008 – krajský súd mal k dispozícii odpisy registra trestov sťažovateľa a obžalovaného v 2. rade,
- 9. október 2008 – správca konkurznej podstaty spoločnosti P. K., s. r. o., K., v konkurze, oznámil krajskému súdu, že vzhľadom na postúpenie pohľadávky došlo v podstate k zmene v osobe poškodeného, ktorým je spoločnosť R., s. r. o., Č., v zastúpení Ing. B. J.,
- 10. október 2008 – krajský súd upovedomil spoločnosť R., s. r. o., Č., o termíne hlavného pojednávania 28. novembra 2008,
- 19. november 2008 – obhajkyňa obžalovaného v 2. rade predložila krajskému súdu doklad o práceneschopnosti obžalovaného v 2. rade s vyjadrením, že práceneschopným bude pravdepodobne do konca roka 2008, na základe toho sa nemôže dostaviť na hlavné pojednávanie 28. novembra 2008, a žiadala o „preročenie“ hlavného pojednávania na obdobie, keď dôjde k zlepšeniu jeho zdravotného stavu,
- 27. november 2008 – obhajca sťažovateľa požiadal krajský súd o ospravedlnenie jeho neúčasti na pojednávaní 28. novembra 2008 z dôvodu kolízie termínu s inou trestnou vecou na Okresnom súde Michalovce, a to aj v súvislosti s vedomosťou o žiadosti obhajkyne obžalovaného v 2. rade o odročenie pojednávania,
- 28. november 2008 – na hlavné pojednávanie sa nedostavil obhajca sťažovateľa a obžalovaný v 2. rade, krajský súd hlavné pojednávanie odročil na 6. február 2009,
- 6. február 2009 – po výsluchu sťažovateľa bolo hlavné pojednávanie odročené na 13. marec 2009 s tým, že budú predvolaní svedkovia O. M. a Ing. J. K., zástupca poškodenej spoločnosti sa pripojil k trestnému konaniu s nárokom na náhradu spôsobenej škody,
- 17. február 2009 – predvolanie na hlavné pojednávanie adresované svedkovi Ing. J. K. (B., Č.) bolo vrátené krajskému súdu s poznámkou „*Neznámý*“,
- 27. február 2009 – opätovné predvolanie na hlavné pojednávanie adresované svedkovi Ing. J. K. (B., Č.) bolo vrátené krajskému súdu s poznámkou „*Neznámý*“,

- 27. február 2009 – svedok O. M. ospravedlnil svoju neúčast' na hlavnom pojednávaní nariadenom na 13. marec 2009 zo zdravotných dôvodov,
- 13. marec 2009 – po výsluchu obžalovaného v 2. rade a sťažovateľa krajský súd hlavné pojednávanie odročil na 17. apríl 2009 s tým, že budú predvolaní svedkovia M., K., T., Ing. J., Ing. R., Ing. Z. a M.,
- 23. marec 2009 – krajskému súdu bola vrátená zásielka s predvolaním svedka Ľ. M. s poznámkou „*Adresát je neznámy*“,
- 23. marec 2009 – krajský súd prostredníctvom registra obyvateľov zisťoval trvalé bydlisko svedka Ľ. M., lustráciou však bolo zistené, že uvedené meno nebolo nájdené, zároveň krajský súd požiadal Register obyvateľov Slovenskej republiky, Centrálné pracovisko registra, Banská Bystrica (ďalej len „register obyvateľov“) o oznámenie pobytu svedka Ľ. M.,
- 24. marec 2009 – krajskému súdu bola vrátená zásielka s predvolaním svedka Ing. G. T. s poznámkou „*Adresát je neznámy*“,
- 6. apríl 2009 – register obyvateľov oznámil adresu trvalého pobytu svedka Ľ. M., krajský súd predvolával svedka na zistenú adresu, zároveň svedok Ing. L. Z. ospravedlnil svoju neúčast' na hlavnom pojednávaní zo zdravotných dôvodov,
- 9. apríl 2009 – krajskému súdu bola vrátená zásielka s predvolaním svedka Ing. G. T. na hlavné pojednávanie s poznámkou „*Adresát zásielku neprevzal v odbernej lehote*“,
- 14. apríl 2009 – krajskému súdu bola vrátená zásielka s predvolaním svedka Ing. B. R. na hlavné pojednávanie s poznámkou „*Adresát zásielku neprevzal v odbernej lehote*“,
- 15. apríl 2009 - krajskému súdu bola vrátená zásielka s predvolaním svedka Ľ. M. na hlavné pojednávanie s poznámkou „*Adresát je neznámy*“ a svedok Ing. J. K. ospravedlnil svoju neúčast' na hlavnom pojednávaní zo zdravotných dôvodov,
- 16. apríl 2009 – obhajca sťažovateľa požiadal krajský súd o ospravedlnenie svojej neúčasti na hlavnom pojednávaní 17. apríla 2009 z dôvodu práceneschopnosti, krajský súd následne zrušil termín hlavného pojednávania nariadený na 17. apríl 2009 (na neurčito), o čom upovedomil všetkých predvolaných,
- 9. jún 2009 – krajský súd nariadil hlavné pojednávanie na 30. jún 2009,

- 29. jún 2009 – termín hlavného pojednávania nariadeného na 30. jún 2009 bol zrušený z dôvodu hospitalizácie sťažovateľa, ktorý s vykonaním hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti nesúhlasil, následne bolo hlavné pojednávanie nariadené na 2. október 2009.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 9/2004 a postupom najvyššieho súdu v konaní

vedenom pod sp. zn. 1 Tost 35/2007 došlo k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť vecí, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu vecí) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05, I. ÚS 331/06). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že z hľadiska hodnotenia povahy vecí sa oprel o všeobecnú zásadu uznávanú aj v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citeľného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie (II. ÚS 32/03).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť vecí, ústavný súd konštatuje, že daná trestná vec môže vzhľadom na charakter spáchaných trestných činov predstavovať určitý stupeň faktickej zložitosti. Taktiež potreba vypočutia viacerých svedkov na hlavnom pojednávaní, ktorým sa opakovanie nepodarilo doručiť predvolanie na súdu známu adresu ich pobytu, neprispieva k rýchlemu ukončeniu vecí. Doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého trestného konania však ústavný súd nemôže pripísať na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej vecí.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd konštatuje, že v mesiacoch jún, júl a august 2007 došlo k určitému časovému sklzu v postupe krajského súdu v súvislosti s doručovaním zásielok sťažovateľovi (najprv došlo k zmene jeho adresy, neskôr na zmenenej adrese zásielky nepreberal), avšak táto skutočnosť nepredstavovala významnejší podiel na doterajšej dĺžke konania.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom všeobecných súdov (krajského súdu a najvyššieho súdu) a konštatuje, že krajský súd bol v predmetnej veci bez akýchkoľvek dôvodov nečinný v období od 21. októbra 2004 do 21. novembra 2005, t. j. 13 mesiacov, a od 29. mája 2006 do 5. marca 2007, t. j. viac ako deväť mesiacov. Krajský súd teda počas najmenej 22 mesiacov vo veci nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ počas napadnutého súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovaných článkoch ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02, I. ÚS 1240/06).

Okrem uvedeného je potrebné poukázať aj na pomerne dlhé časové obdobie pri vyhotovovaní a doručovaní rozhodnutia krajského súdu z 19. decembra 2005 (uznesenie, ktorým vyslovil svoju nepríslušnosť), ktoré bolo doručované stranám konania 6. marca 2006. Rovnako rozhodnutie z 30. marca 2007 (uznesenie o vrátení veci krajskej prokuratúre na došetrenie) krajský súd doručoval stranám konania až 4. júna 2007.

V postupe najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 35/2007, ktorého predmetom bolo rozhodovanie a rozhodnutie o sťažnosti krajskej prokuratúry proti uzneseniu krajského súdu z 30. marca 2007, ktorým vrátil vec do prípravného konania na došetrenie, ústavný súd konštatuje absolútnu nečinnosť najvyššieho súdu v období od 10. septembra 2007 (krajský súd predložil najvyššiemu súdu súdny spis) do 6. júna 2008 (najvyšší súd nariadil verejné zasadnutie na 30. júl 2008), t. j. takmer deväť mesiacov. Aj keď v postupe najvyššieho súdu sa vyskytol iba tento ojedinelý prierah, ústavný súd pri jeho posúdení prihliadol najmä na predmet konania pred najvyšším súdom (rozhodovanie o sťažnosti krajskej prokuratúry) a na jeho celkovú dĺžku (11 mesiacov, z toho deväť mesiacov nečinnosti). Preto túto nečinnosť za týchto okolností takisto nemožno považovať za postup v súlade s účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov.

Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že k uvedeným zbytočným priet'ahom či už v konaní pred krajským súdom, alebo najvyšším súdom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania strán konania, ale výlučne v dôsledku postupu všeobecných súdov.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy tak, ako to je uvedené v bode 1 a 2 výroku tohto rozhodnutia.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd v bode 3 výroku tohto rozhodnutia prikázal krajskému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

Ústavný súd tak rozhodol vzhľadom na skutočnosť, že konanie vedené najvyšším súdom pod sp. zn. 1 Tost 35/07 bolo po podaní sťažnosti ústavnému súdu právoplatne skončené vydaním uznesenia najvyššieho súdu z 30. júla 2008, a teda neprichádzalo do úvahy prikázať tomuto súdu v tejto už skončenej veci konať tak, ako to v sťažovateľ v sťažnosti požadoval.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ sa domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 300 000 Sk, teda 9 958,18 €, ktoré odôvodnil tým, „že nečinnosťou Krajského súdu v Košiciach, Najvyššieho súdu SR a zbytočnými priet'ahmi v konaní bolo porušené moje základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia

zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím aj na povahu veci (trestná vec) a na všetky okolnosti (dlhodobá nečinnosť) zisteného porušenia práv sťažovateľa, ako aj na podiel jednotlivých súdov na vzniknutých prietáhoch považuje vo vzťahu ku krajskému súdu za primerané v sume 1 000 €.

Pretože v postupe najvyššieho súdu bol zistený iba ojedinelý prietah, ústavný súd dospel k záveru, že v prípade najvyššieho súdu už aj samotné konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Navyše sťažovateľ v petite sťažnosti žiadal priznať mu primerané finančné zadosťučinenie iba vo vzťahu ku krajskému súdu.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, ktorého sumu nekonkretizoval.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny

za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2008 je 3 176 Sk a hodnota režijného paušálu je 191 Sk. Základná sadzba za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2009 je 115,90 € a hodnota režijného paušálu je 6,95 €.

Sťažovateľovi vznikol nárok na úhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2008 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnému súdu) v celkovej sume 6 734 Sk vrátane režijného paušálu, t. j. 223,53 €, a za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2009 (stanovisko k vyjadreniam krajského súdu a najvyššieho súdu) v celkovej sume 122,85 € vrátane režijného paušálu. Sťažovateľovi tak vznikol nárok na úhradu trov v celkovej sume 346,38 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd priznal úhradu trov v sume 346,38 €, tak ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2009